

PREUTSHEID OF EMANCIPATIE

In Nederland is gemengd verplegen gemeengoed. De patiënt is eraan gewend. Sterker nog: velen vinden de sfeer op zaal daardoor beter. Zo niet in Groot-Brittannië. Daar klaagt men steen en been over 'dergelijke misstanden'.

JAN ADRIAAN COEBERGH

In Nederlandse ziekenhuizen liggen mannen en vrouwen bij elkaar op zaal. Dat is er ongeveer tien tot vijftien jaar geleden ingeslopen, zonder landelijke discussie. Gemengd verplegen leidt echter onvermijdelijk tot ongewenste incidenten. Een gordijn dat even niet goed sluit, stelt mensen bloot aan de andere sekse. Een negentigjarige demente man kleedt zich uit en klimt bij een jonge vrouw in bed.

Websites van Nederlandse ziekenhuizen geven efficiëntieredenen voor gemengd verplegen. Patiënten krijgen te horen dat hiermee de wachttijden worden teruggedrongen - en impliciet dus dat ze er blij mee moeten zijn. De patiënt mag een voorkeur uitspreken voor ongemengd verplegen, maar die wens wordt lang niet altijd gehonoreerd - er wordt ook zelden echt naar gevraagd. En als mensen eenmaal op een gemengde zaal liggen, wordt er zelden nog verhuisd.

BLIJ

Toch zijn de ervaringen zeer positief. In 1996 kopt NRC Handelsblad 'Sfeer op zaal beter door andere geslacht'. In het Academisch Ziekenhuis Utrecht vinden patiënten vooroordelen over gemengd verplegen ongegrond. Ouderen bleken er minder problemen mee te hebben dan werd aangenomen en ook patiënten met een andere culturele achtergrond konden zich, mits goed voorgelicht, gemakkelijk aanpassen.

In het Rijnland Ziekenhuis blijkt 93 procent van de patiënten het gemengd verplegen goed tot zeer goed te bevallen.² Positieve aspecten: de sfeer op de kamer, leukere gesprekken, steun aan elkaar. In het Slingeland Ziekenhuis Doetinchem is maar liefst 90 procent van de patiënten tevreden over gemengd verplegen.³ Het enige tegengeluid komt in 1998 van de Nederlandse Islamitische Bond voor Ouderen (NISBO). Die stelt dat een gelo-

vige moslimvrouw die op een gemengde zaal komt te liggen, daarmee enorme moeite heeft. 'Ze zal sneller dan medisch verantwoord is naar huis willen.'

Uit gesprekken met patiënten blijkt dat zij gemengd verplegen gezelliger vinden. Een vrouwelijke patiënt: 'Vrouwen onder elkaar praten alleen over kinderen, gemengd is gezelliger.' Een ander: 'Als je ziek bent, maakt het niet uit of je man of vrouw bent'

De geplande toename van eenpersoonskamers - ten koste van die gezelligheid? - zal waarschijnlijk een einde aan deze discussie maken.

GORDIJNTJE

Maar dan Groot-Brittannië. Daar besloot de in 1997 net aangetreden Labour-regering dat gemengd verplegen moest worden afgeschaft. De Tories en Liberal Democrats waren ook voor. Tien jaar later is dit doel officieel voor 99 procent bereikt. Maar in de praktijk blijken veel patiënten slechts door een gordijntje van de andere sekse gescheiden. Bij de The Patients Association wordt steen en been geklaagd over 'dergelijke misstanden'. De organisatie krijgt er wel 25 brieven per week over. Naar aanleiding hiervan schreef de tabloid Daily Mail in 2007: 'One in four NHS patients humilia-

ted in mixed-sex wards scandal'. Reacties hierop: 'This is a real human rights issue, one with which our corrupt political class refuses to deal' en: 'Thousands of patients in Ulster hospitals face the "acute embarrassment and discomfort" of being treated on mixed sex wards.'⁴

WEERSTAND

De Royal College of Nursing stemde in 2001 met twee tegen één tegen een resolutie die stelde dat gemengd verplegen patiënten ten goede zou kunnen komen.⁵

Is hier sprake van Britse preutsheid versus Nederlands emancipatie? Hoe dan ook is het fascinerend dat gemengd verplegen, vooral in de naam van efficiëntie, hier zo weinig weerstand kent. De vraag blijft of gemengd verplegen wenselijk is. Op ziekenzalen moeten de wensen, waardigheid en privacy van de patiënt de doorslag blijven geven. Misschien dat het moralisme van minister Klink hierop zal zijn gericht. ■

J.A. Coebergh,
assistent neurologie

Correspondentieadres: coebergh@doctors.org.uk;
c.c.: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld.

De literatuurlijst vindt u onder de digitale versie van dit artikel op www.medischcontact.nl.

BEELD: ANP